

एतैतलपायिकादिबन्धपापाय अभ्युदयायेत्यर्थः पारावतादयः सर्वपक्षिविशेषाएव ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ शारणिकस्यरक्षणार्थिनः ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ प्रसाधनं केशानां संस्कारादिकं ॥ २० ॥ पानीयस्य क्रियास्नानं ननक्तं लायादिति गृहे रात्रौ शिरः स्नाननिषेधः ॥ २१ ॥ पानानि पातुं योग्यानीत्यर्थः चावदातानि इति गौडपाठः अवदातानि निर्मलान्यपिशोषाणि वर्जनीयानीत्यर्थः सौहित्यमातृभिर्भोजनं परस्य न कर्त

गृहे पारावताधन्याः शुकाश्च सहस्रारिकाः ॥ गृहेष्वेतेन पापायतया वैतैलपायिकाः ॥ १४ ॥ निविशेयुर्दत्तत्रांति मेव तदाचरेत् ॥ अमंगल्यानि चैतानि तथा क्रोशो महात्मनां ॥ १५ ॥ महात्मनोति गुल्यानि न वक्तव्यानि कर्हिचित् ॥ अगम्याश्च न गच्छेतराज्ञः पत्नीं सखीं स्तथा ॥ १६ ॥ वैद्यानां बालवृद्धानां भृत्यानां च युधिष्ठिर ॥ बंधूनां ब्राह्मणानां च तथा शारणिकस्य च ॥ १७ ॥ संबंधिनां च राजेन्द्रतथायुर्विदते महत् ॥ ब्राह्मणस्थपतिभ्यां च निर्मितं यन्निवेशनं ॥ १८ ॥ तदा वसत्सदा प्राज्ञो भवार्थी मनुजेश्वर ॥ संध्यायां न स्वपेद्राजं न्विद्यां न च समाचरेत् ॥ १९ ॥ न भुंजीत च मेधावी तथायुर्विदते महत् ॥ नक्तं न कुर्यात्पिभ्यां भुक्त्वा चैव प्रसाधनं ॥ २० ॥ पानीयस्य क्रिया न क्तं न कार्या भूतिमिच्छता ॥ वर्जनीयाश्चैव नित्यं सक्तवो निशि भारत ॥ २१ ॥ शोषाणि चैव पानानि पानीयं चापि भोजने ॥ सौहित्यं न च कर्तव्यं रात्रौ न च समाचरेत् ॥ २२ ॥ द्विजच्छेदं न कुर्वीत भुक्त्वा न च समाचरेत् ॥ महाकुले प्रसूतां च प्रशस्तां लक्षणैस्तथा ॥ २३ ॥ वयस्यां च महाप्राज्ञः कन्यामावोदुमर्हति ॥ अपत्यमुत्पाद्यतः प्रतिष्ठाप्य कुलंतथा ॥ २४ ॥ पुत्राः प्रदेयाज्ञानेषु कुलधर्मेषु भारत ॥ कन्याचोत्पाद्यदातव्या कुलपुत्राय धीमते ॥ २५ ॥ पुत्रानि वेष्ट्याश्च कुलाद्रुत्यालभ्याश्च भारत ॥ शिरस्त्रातोऽथ कुर्वीत वैपिभ्यमथापि च ॥ २६ ॥ न क्षत्रे न च कुर्वीत यस्मिन् जातो भवेन्नरः ॥ न प्रोष्ठपदयोः कार्यं तथाग्रेये च भारत ॥ २७ ॥ दारुणेषु च सर्वेषु प्रत्यरिच विवर्जयेत् ॥ ज्योतिषेयानि चोक्तानि तानि सर्वाणि वज्जेयत् ॥ २८ ॥ प्राङ्मुखः श्मश्रुकर्मणि कारयेत्सु समाहितः ॥ उदङ्मुखो वाराजेंद्रतथायुर्विदते महत् ॥ २९ ॥ परिवादं न च ब्रूयात्परेशामात्मनस्तथा ॥ परिवादो त्वधर्माय प्रोच्यते भरतर्षभ ॥ ३० ॥

व्यं आत्मनश्च न समाचरेत् ॥ २२ ॥ द्विजच्छेदं पक्षिवधं न कुर्वीत तर्हि पक्षिमांसमेव न भोक्तव्यमिति फलितमित्याशंक्याह भुक्त्वा न समाचरेदिति द्विजान् भुक्त्वा पितृच्छेदं न समाचरेत् क्रयक्रीते भेषमांसं शयनं तु स्वयं हिंसाकार्येत्यर्थः भुक्त्वा पानं समाचरेदिति पाठे भोजनोत्तकं जलं वापेयमित्यर्थः ॥ २३ ॥ २४ ॥ ज्ञानेषु बहुज्ञाननिमित्तं पुत्रादेया विद्वत्सु समर्पणीयाः ॥ २५ ॥ कुलात्सकुलसंबन्धेन निवेश्या विवाहाः लभ्यालंभनीयाः ॥ २६ ॥ आग्नेये कृत्तिकायां ॥ २७ ॥ प्रत्यरिस्त्वनक्षत्राद्दिनक्षत्रं यावद्गणयित्वानवभिर्भागित्वेन पंचमी ताराप्रत्यरिः ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥

* विष्णुमुखा बहवागुच्छति प्रसिद्धाः